

que adeò nullum consequitur effectum Sacramenti,
quia irreverentia illa gravis est.

Distractionum ergo triplex genus est. Aliæ sunt
merè naturales, & omnino involuntariae. Aliæ sunt
veniales ex negligencia & tepiditate venialiter cul-
pabili, voluntate tamen expressa non suscepit. Aliæ
vero sunt voluntariae formaliter, & de industria
quæsita, vel sponte suscepit. Primæ, nec augmentum
gratiae, nec spiritualem dulcedinem removent.
Secundæ dulcedinem quidem & spiritualem sap-
rem impediunt, augmentum tamen gratiae non pre-
pediunt, ut supra ex D.Thoma ostendimus. Tertiæ
vero utrique effectui Eucharistie obicem ponunt.

Ex quo intelliges intolerabilem nonnullorum
Recentiorum Calvistarum laxitatem, affirmantium
nullum peccatum, ne veniale quidem, admitti ab eo
qui voluntariè distractus ad Eucharistiam accedit:
quia (inquit) suscepit Eucharistie non est locutio
cum Deo, sicut oratio, sed manducatio; nec ulla
injuria fit cibo, si distractè sumatur. Quasi vero ea-
dem sit ratio de cibo illo divino & celesti, ac de
cibo materiali & corporeo. Unde D.Bonaventura
in brevi, p.6, cap.9, sic ait: *Quoniam capacitas no-
stra ad Christum suscipiendum, non est in carne, sed
in spiritu, non in ventre, sed in mente, & mens Christum
non attingit, nisi per cognitionem & amorem, per
fidem & charitatem; ita quod fides illuminat ad re-
cognitionem vel recordationem, & charitas inflammat
ad devotionem; ideo ad hoc quod aliquis digne accedat,
oportet quod spiritualius comedat, ut sic Christum
per recordationem fidei mascat, & per devotionem
amoris suscipiat, per qua non in se transformet Christum, sed ipse potius trahatur in ipsius mysticis corporis.*

Addo cum D.Thoma in 4. dist. 2. qu.2. art. 1. quæ-
stionc. 3. cibum Eucharisticum perficere hominem,
conjugendo ultimo fini; non conjugetur autem
homo ultimo fini, nisi per actus intellectus &
voluntatis: Ergo utilis hujus cibi perceptio, actus in-
tellectus & voluntatis, subindeque mentis attentionem
requirit; quamvis nulla fiat in injurya cibo
corporeo, si cum distractione & mentis evagatio-
ne sumatur.

CAPUT X.

De obligatione sumendi Eucharistiam.

1. Ideles non solum præcepto Ecclesiastico,
sed etiam jure divino, & Christi mandato,
tenentur ad sumendam Eucharistiam: sicut enim
ex illo Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit &c.* collig-
tur præceptum suscipendi baptismus, & ex illo Luca
13. *Si penitentiam non egeritis, omnes sumul peri-
bitis*, præceptum penitentia: ita ex verbis illis
Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, &
liberitis eum sanguinem, non habebitis vitam in vobis*,
præceptum Christi de hujus Sacramenti sumptione.
Ratio etiam congrua id suadet: nam si homo
jure naturæ tenetur cibum corporalem sumere, quia
sine eo non potest diu vitam corpoream confer-
are; & si Adam in statu innocentia præcepto divi-
no obligatus fuisset, de ligno vita, quod fuit typus
Eucharistie, comedere, ad vitam corporis conser-
vandam, ut plures Theologi docent; quanto magis
congruum fuit, hominem lapsum, ad spiritua-
lem vitam animæ conservandam, divino astringi
præcepto, ad comedendum de hoc vitali ligno. Hoc
autem præceptum obligat ad sumendam Eucharis-
tiæ, tum in articulo mortis, in quo tenetur infi-

mus, quantum potest, se Christo incorporare, & de
securo viatico pro periculo itinere sibi providere:
tum etiam aliquoties in vita; sicut enim ad vitam
corporalem non sufficit semel aut iterum in vita
cibum sumere, ita nec ad vitam spiritualem; quia
sicut illa paulatim minuitur actione caloris natu-
ralis, humidum radicale continuo depascens; ita
hac actione concupiscentia, humidum radicale
divini amoris perpetuè absumentis.

2. Præter hoc præceptum divinum, determinata
accienda Eucharistie tempora non praestitens,
datur aliud Ecclesiasticum, latum in magno Late-
ranensi Concilio cap. illo celebri, *Omnis nra/s que
sextus*, quo omnes fidèles, cum ad annos discretionis
pervenerint, jubentur semel in anno, nempe in pas-
chate, communicare. Quod præceptum duo virtua-
liter includit: unum est, ne communio ultra annum
differatur: alterum ut illa fiat in paschate, quantu-
m fieri potest, ob reverentiam tantæ solemnitatis.
Unde hujus præcepti violatores sunt, qui prævi-
entes se ob longissimam navigationem, aut alia
negotia, impeditos fore quominus Paschali tempo-
re facram mensam adeant, hoc tempus prævenire
& anticipare negligunt. Item qui impediti in pas-
chate, postea oportuno tempore non communia-
cant, sed communionem per longum tempus diffe-
runt; quia communio paschalis non est onus illi
duntaxat tempori alligatum, sicut recitatio brevia-
rii, vel jejunium, certa diei addicitur, sed est deter-
minatio præcepti divini obligantis aliquoties in
vita communicare. Item præceptum transgrediu-
nt, non solum qui à sacra communione, merè incur-
ri in Paschate abstinent, sed illi etiam qui ad sa-
cra communionem indignè accedunt. Tum quia,
ut jam diximus, præceptum Ecclesiasticum est tan-
tum interpretatio divini, præficiens & determinans
tempus adimplendi illud: Sed per sacrificium præ-
cepto divino non satisfacimus: Ergo nec Ecclesiasti-
co, per communionem sacrificium. Tum etiam,
quia eadem videtur ratio de præcepto communio-
nis, ac de præcepto confessionis: Sed qui facit
confessionem sacrificium, & voluntariè nullā, non
satisfacit præcepto annua confessionis, ut declaravit
Alexander VII. in Congregatione generali In-
quisitionis, habita die 24. Septembri anni 1665. &
opposita sententia, quam aliqui Calvistæ recentio-
res docent, ut temerariam & scandalosam damnavit:
Ergo pariter qui in peccato mortali sacrificiè comuni-
cat, nō satisfacit præcepto annua communionis.

CAPUT XI.

De communione sub utraque specie.

3. Dux hæc occurruunt celebres difficultates &
controversias, breviter resolvenda. Prima
cum Catholicis, an scilicet Sacerdotes celebrantes
& sub dupli specie communicantes, plus gratiae
recipient, quam laici qui sub una tantum specie
communicant: Id enim post Alessem affirmantr
plures ex Recentioribus, negant vero Thomistæ, Su-
arez, Bellarminus, & plures alij. Secunda cum Luthe-
ranis & Calvinistis, nempe an communione sub utra-
que specie potuerit Laicis ab Ecclesia prohiberi, &
convenienter ac iustis de causis fuerit eis prohibita?
Lutherus enim in suo de captivitate Babiloni-
ca libro scribit, *omnes esse impios, qui irriugique spe-
ciei communionem Laicis denegant*. Calvinus vero
lib. 4. instit. cap. 17. §. 47. ait, *ex officina Diabolis
prodidisse*

*prodidisse constitutionem illam, qua dimidiam cœna
partem, meliori populi Dei numero, vel furata est,
vel eripuit, nempe symbolum sanguinis; quod laicis
& probani interdictum, paucis ratis & unitis (sic
Sacerdote appellat) in peculium cessit.*

§. I.

Resolutio prima difficultatis.

4. Dico primò, Sacerdos sub dupli specie com-
municans, non plus recipit gratiae, quam Laicus,
qui sub una tantum specie communicat, si uterque
sit æqualiter dispositus.

Probatur primò ratione Cajetani: Eandem gra-
tiam confert sanguis Christi, ut contentus in hoc
Sacramento per concomitantiam, quam prout in
eo continetur ex vi verborum: Sed Laici communi-
cantes tantum sub specie panis, recipiunt san-
guinem Christi per concomitantiam: Ergo eandem
recipiunt gratiam ac Sacerdotes qui illum sub spe-
ciebus vini, prout ex vi verborum in hoc Sacra-
mento continetur, recipiunt. Minor est certa, Tri-
dentinus enim scilicet 13. cap. 3. ait corpus Christi
esse sub specie vini, & sanguinem sub specie panis,
vi naturalis illius connexionis & concomitantiae,
quæ partes Christi Domini inter se copulantur.
Major autem probatur: Quod in sumptione Eu-
charistie causat gratiam, non est solum id quod ex
vi verborum continetur in hoc Sacramento, sed
etiam id quod in eo est per concomitantiam, alias
Divinitas, & Persona Verbi, gratiam hujus Sacra-
menti non cauferat, cum in eo sint tantum per
concomitantiam: Ergo eandem gratiam causat
sanguis Christi, ut contentus in hoc Sacramento
per concomitantiam, quam prout continetur in eo
ex vi verborum. Unde S. Thomas opusc. 58. cap.
29. *Hoc quatuor corpus, sanguis, anima, & deitas,
jam ultra non possunt separari: unde sicut sumit Sa-
cerdos sanguinem Christi sacramentaliter de calice,
sic populus sumit eum intellectualiter sub specie panis
de ipso corpore Christi: & est eis tam utilis & tam
dulcis, ut Sacerdotibus qui sumunt eum sub specie vini
de calice: Cantic. 1. *Boris Cypri, dilectus meus mihi.
Duo sumo in botro; uiam, scilicet corpus Domini in
cibis, & ex uia Hugo dulcem sanguinem in potum.**

Probatur secundò conclusio hoc discursu: si
Sacerdos sub utraque specie communicans, plus
reciperet gratiae, quam Laicus communicans sub
una tantum specie, vel hæc inæqualitas proveni-
ret ex speciebus, vel ex re contenta sub ipsis, vel
ex earum significatione? Non ex speciebus conti-
nentibus, species enim secundum se, & ut abstra-
hant à re contenta, non habent vim productivam
gratiae. Neque etiam à re contenta, quandoquidem
idem Christus, & totus, & quæ sub una ac sub altera,
vel sub utraque specie continetur, ut docet Tri-
dentinum loco supra citato. Neque demum à signifi-
catione specierum, quia in una specie tota Sa-
cramenti significatio subsistit; etenim unica spe-
cies panis v. g. significat Christum præsentem,
significat etiam passionem & mortem Christi, cum
repræsentet corpus veluti separatum à sanguine;
significat etiam refectionem spiritualem animæ,
qua per cibum peræquè ac per potum repræsen-
tur. Item cum quælibet species uniat nos Christo
Sacramentaliter, & quæ una, ac altera, vel utraque,
significat perfectam animæ nostræ cum Christo
unionem. Denique unica species spiritualem fide-
lium unionem significat, nam per panem ex multis
granis confeccum, unitatem fidelium intelligi Pa-
tres voluerunt, sicut per vinum quod ex multis ra-

6. Objicies primò: Si species panis & vini non
cauferant diversas gratias, sed unam tantum, vel
tota hæc gratia Sacerdoti conferretur in sumptione
solius speciei panis, & sic species vini non esset
verum Sacramentum, quia gratiam quam signifi-
cat non conferret obicim non ponentivum in sum-
ptione solius calicis, & sic species panis non esset
verum Sacramentum, ob eandem rationem: vel
partim in sumptione hostiæ, & partim in haustu
calicis; & hoc etiam dici nequit, quia non potest
assignari ratio, cur species panis sumpta à Laico,
statim illi conferat totam suam gratiam, quam apta
est conferre, Sacerdoti vero, non totam, sed dimi-
diat tantum conferat, aliam dimidiati causan-
dam relinquens à subseqüente specie vini: Ergo &c.

Respondeo totam gratiam Sacerdoti dari in ipsa
hostiæ sumptione, nec propterea ex eo sequi, sum-
ptionem calicis non esse verum Sacramentum; quia
ut sit verum Sacramentum, non est necesse ut grati-
am actu conferat (nā Eucharistia, dum est in pxi-
de,

III. Pars.